

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Gwidon Rodrygo
Nazwisko: Kożuch
Miejsce urodzenia: Staogard Gdański
Data urodzenia: 30-10-1930
Imię ojca: Feliks
Imię matki: Leokadia
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Akta kontrolno–śledcze sprawy prowadzonej przez Wydział Śledczy WUBP w Szczecinie pod nadzorem Wojskowego Prokuratora Rejonowego w Szczecinie, dot. nielegalnej organizacji młodzieżowej, działającej pod nazwą „Polska Organizacja Wojskowa”, na terenie powiatu Sławno, na przełomie 1948 i 1949 roku. Celem tajnej organizacji było obalenie siłą panującego wówczas w państwie polskim ustroju, z tego też względu członkowie organizacji dążyli do zdobycia jak największej ilości broni palnej oraz werbowali nowych działaczy. Według dokumentów archiwalnych śledztwo w sprawie działalności tajnego związku młodzieżowego, jakim była POW, którego członkiem był m.in. Gwidon Kożuch, wszczęto 16.04.1949. Gwidon Kożuch, zamieszkały wówczas w Darłowie o istnieniu tajnej organizacji niepodległościowej, skupiającej uczniów okolicznych szkół, dowiedział się od jednego ze swych szkolnych kolegów w październiku 1948 i za jego namową wstąpił w szeregi organizacji. Podczas przysięgi złożonej przed jednym z działaczy organizacji, ww. przyjął pseudonim „Winetou”, wchodząc zarazem w skład Komendy Naczelnej POW, w której powierzono jemu stanowisko sekretarza i wizytatora. Do obowiązków figuranta należało m.in. sporządzanie protokołów z zebrań tajnej organizacji oraz odbieranie przysięgi od nowo zwerbowanych członków. Ponadto Gwidon Kożuch podjął się zadania sporządzenia kilkunastu egzemplarzy ulotki o wrogiej treści na maszynie do pisania, znajdującej się w świetlicy Związku Harcerstwa Polskiego w Sławnie, a w późniejszym czasie próbował również wykraść maszynę do pisania z gmachu Powiatowego Zarządu Związku Młodzieży Polskiej w Sławnie. Gwidon Kożuch działał w szeregach POW aż do momentu zatrzymania przez funkcjonariuszy PUBP w Sławnie, w dniu 4 kwietnia 1949. W toku prowadzonego śledztwa ww. na podstawie postanowienia o tymczasowym aresztowaniu z dnia 13.04.1949 został osadzony w areszcie WUBP w Szczecinie, był kilkakrotnie przesłuchiwany, a następnie oskarżony o przynależność do nielegalnej organizacji młodzieżowej. W trakcie czynności śledczych 17.08.1949, na podstawie zebranych dowodów wydano wniosek o wyłączenie materiałów w części dot. m.in. Gwidona Kożucha do odrębnego postępowania, a dzień później skierowano do sądu akt oskarżenia. Na mocy aktu oskarżenia z dnia 18 sierpnia 1949, Gwidon Kożuch został postawiony przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Szczecinie, który 26 sierpnia 1949 skazał go za antypaństwową działalność w ramach POW na 5 lat więzienia. Akta sprawy złożono w archiwum do nr 1220/III.

IPN Sz 00101/154 t. 1-11 (1220/III, 4620/III, 4598/ŚI, 2556/III, 4493/III, 19500/0, 1220/ŚI).

Akta sądowe sprawy prowadzonej przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Szczecinie. Gwidon Kożuch został oskarżony o przynależność do nielegalnej organizacji, działającej w okresie od drugiej połowy 1948 do kwietnia 1949 roku na terenie powiatu Sławno pod nazwą „Polska Organizacja Wojskowa”, co stanowiło przestępstwo szczególnie niebezpieczne w okresie odbudowy państwa. Głównym celem tajnej organizacji było obalenie metodą przemocy ówczesnie panującego w państwie polskim ustroju komunistycznego, jak również walka ze Związkiem Radzieckim oraz wyzwolenie Ziemi Wschodnich, które do 1939 r. należały do Polski. W tym celu działacze organizacji gromadzili broń palną oraz werbowali nowych członków, w których szeregi placówki POW w Darłowie w październiku 1948, wstąpił za namową kolegi – Gwidon Kożuch, przyjmując ps. „Winetou”. W tajnej i nielegalnej organizacji ww. działał do momentu aresztowania, tj. 04.04.1949, wówczas został osadzony w areszcie WUBP w Szczecinie, w którym przybywał do chwili ogłoszenia wyroku. W wyniku śledztwa wszczętego w sprawie działalności POW, Gwidon Kożuch został oskarżony w pierwszej kolejności o przynależność do ww. nielegalnej organizacji w ramach, której dążył m.in. do usunięcia ustanowionych organów władzy zwierzchniej jak również podejmowanie prób rozpowszechniania wrogiej propagandy poprzez kolportaż nielegalnych ulotek oraz usiłowanie przywłaszczenia maszyny do pisania, stanowiącej własność Powiatowego Zarządu ZMP w Sławnie. W toku przeprowadzonego przewodu sądowego, dnia 26.08.1949 Wojskowy Sąd Rejonowy w Szczecinie uznał Gwidona Kożucha winnego zarzucanych czynów i zasądził wobec niego karę 5 lat bezwzględnego więzienia oraz utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 3 lat a także przepadek całego mienia na rzecz Skarbu Państwa. Wyrok uprawomocnił się z dniem 02.10.1949. Zasądzoną karę więzienia Gwidon Kożuch odbył w całości, kolejno w więzieniu we Wronkach, obozie pracy w Potulicach, a następnie w więzieniu w Jaworznie. W trakcie odbywania kary Wojskowy Sąd Rejonowy w Szczecinie na posiedzeniu niejawnym w dniu 07.05.1953 odrzucił wniosek o zastosowaniu amnestii względem skazanego, Gwidona Kożucha. Podobnie zażalenie Wojskowego Prokuratora Rejonowego w Szczecinie, skierowane do Najwyższego Sądu Wojskowego w Warszawie zostało oddalone. Sąd Najwyższy na posiedzeniu z 25.06.1953 utrzymał bowiem w mocy postanowienie WSR w Szczecinie w kwestii oddalenia wniosku o zastosowanie amnestii. Również prośba o ułaskawienie z 23.07.1953, skierowana przez Gwidona Kożucha do Naczelnej Prokuratury w Warszawie, została oddalona 13.08.1953 podczas posiedzenia WSR w Szczecinie. W późniejszym czasie Sąd Wojewódzki w Szczecinie, na posiedzeniu z dnia 28.08.1991 stwierdził nieważność wyroku zapadłego względem Gwidona Kożucha, a 01.07.1992 ten sam sąd zasądził wobec ww. kwotę pieniężną tytułem zadośćuczynienia za niesłuszne skazanie.

IPN Sz 62/363 t. 1-2 (Sr 589/49).

Sprawa Obiektowa (SO) krypt. "Neptun", zarejestrowana 12.03.1974 pod nr Ko 364 w Wydziale II 15 Bałtyckiej Brygady Wojsk Ochrony Pogranicza w Koszalinie, prowadzona przez funkcjonariuszy Granicznej Placówki Kontrolnej w Darłowie, w związku z kontrolą operacyjną Przedsiębiorstwa Połowów i Usług Rybackich w Darłowie. Gwidon Kożuch 12.03.1974 został zarejestrowany pod nr Ko 365 do SO "Neptun" ponieważ był wówczas zatrudniony na stanowisku lekarza zakładowego ww. przedsiębiorstwa i jako były działacz nielegalnej organizacji "Polska Organizacja Wojskowa" był podejrzewany o prowadzenie wrogiej państwu działalności. Inwigilację Gwidona Kożucha w ramach SO krypt. "Neptun" zakończono 21.11.1976, a materiały sprawy 27.11.1976 złożono do archiwum Wydz. "C" KWMO w Koszalinie pod sygn. 002992. Następnie 02.02.1979 po całkowitym zakończeniu działań operacyjnych w ramach sprawy obiektowej, materiały złożono do archiwum, a potem zniszczono - brak protokołu brakowania akt.

Wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych. Akta sprawy operacyjnej w części dot. Gwidona Kożucha 27.11.1976 złożono w archiwum Wydziału "C" do nr 002992, a następnie zniszczono - brak protokołu brakowania.

Jednostkę archiwalną stanowi Charakterystyka nr 23/74 dot. nielegalnej organizacji o charakterze antypaństwowym, działającej pod nazwą „Polska Organizacja Wojskowa” na terenie powiatu Sławno w okresie od maja 1948 do kwietnia 1949. Charakterystykę sporządzono na podstawie materiałów archiwalnych, znajdujących się w Wydz. „C” KWMO w Koszalinie. Jednostka zawiera opis struktury organizacyjnej, składu osobowego wraz z kwestionariuszami osobowymi poszczególnych członków organizacji, w tym Gwidona Kożucha. W opracowaniu zawarto również zwięzły opis działalności tajnej organizacji z uwzględnieniem zasięgu terytorialnego jak również posiadanego uzbrojenia.

IPN Sz 00103/343, IPN BU 0188/23 (481/IV).

Akta stanowi opracowanie sporządzone w Wydziale II Biura „C” MSW w Warszawie, na podstawie Charakterystyki 23/74 opracowanej przez Wydział „C” KWMO Koszalin, zawierające krótki opis genezy powstania, działalności i likwidacji tajnej organizacji młodzieżowej, której działaczem był m.in. Gwidon Kożuch. W materiale zawarto wykaz wszystkich członków i pomocników tejże organizacji, noszącej nazwę Polska Organizacja Wojskowa, działającej na terenie powiatu Sławno.

IPN Sz 00108/90 t. 2 (326/IV).

Akta zawierają krótki opis działalności młodzieżowej organizacji antypaństwowej o nazwie Polska Organizacja Wojskowa, działającej na terenie powiatu Sławno w latach 1948-1949. W opracowaniu sporządzonym przez Biuro „C” MSW w Warszawie, na podstawie Charakterystyki 23/74, Gwidon Kożuch wymieniony jest, jako jeden z działaczy tejże organizacji, do której wstąpił w październiku 1948. Materiał archiwalny poza wykazem członków i pomocników tajnej organizacji, zawiera również zwięzły opis podejmowanych przez nich przedsięwzięć, mających na celu walkę z panującym wówczas w Polsce ustrojem.

IPN Sz 008/897 (1509/IV).